

КОСАЧЪТЪ ВАЛИ ДЯДЪ

Индийска приказка

Нѣкога, въ единъ малкъ градъ на северна Индия, прочутъ съ отглеждането на хубави коне, живѣлъ единъ човѣкъ на име Вали Дядъ. Той не билъ търговецъ на коне, а само обикновенъ косачъ на сѣно, който получавалъ петъ пени на день. Съ едната пена си купувалъ храна, друга отдѣлялъ за дрехи, а останалитѣ три пени поставялъ въ една кутия подъ леглото си.

Косачътъ Вали Дядъ живѣлъ така дълги години. Най-сетне една вечеръ той погледналъ въ кутията и съ очудване видѣлъ, че тя била пълна съ пари.

— Какво ще правя тѣзи пари? — си казалъ той. Разбира се, на него и презъ умъ не му минавало да употреби тѣзи пари за себе си. Той никога не мислилъ за себе си и не се нуждалъ отъ нищо. Той билъ щастливъ и доволенъ отъ живота си и не искалъ за себе си повече отъ това, което ималъ до тогава.

На заранята Вали Дядъ отишелъ на пазаря и купилъ съ паритѣ най-хубавия прѣстенъ, какъвто могло да се намери на него време. Следъ това отишелъ при своя приятелъ Абдулъ, който билъ прочутъ търговецъ на коне, и му казалъ:

— Абдулъ, приятелю мой, ти ходишъ далече по широкия святъ и познаваши много хора. Кажй ми, коя е най-хубавата жена, която си срѣщалъ до сега?

— Принцесата на Кейестанъ, отвърналъ Абдулъ.

— Тогава, когато идешъ тамъ, дай ѝ този прѣстенъ и кажи, че ѝ го праща единъ човѣкъ, който не обича богатството.

Когато Абдулъ отишелъ въ Кейестанъ, той занесълъ прѣстена на принцесата, като казалъ, че ѝ го праща единъ човѣкъ, който не обича богатството. Принцесата много се зарадвала и попитала, може ли и тя да му изпрати нѣщо. Абдулъ отвърналъ, че може. Тогава тя изпратила единъ конь, натоваренъ съ най-хубави дрехи за човѣка, който ѝ изпратилъ прѣстена.

Шомъ Абдулъ се завърналъ, отишелъ въ колибата на Вали Дядъ, поне го заварилъ въ кѣщи.

Вали Дядъ билъ въ полето, кждето косѣлъ сѣно. Абдулъ оставилъ товара съ дрехитѣ и си отишелъ. Когато вечерята Вали Дядъ се прибралъ въ своята колиба, той се изненадалъ, като видѣлъ скжпитѣ дрехи, изпратени му отъ принцесата.

Рано заранята той отишелъ при Абдулъ и му казалъ:

— Азъ съмъ беденъ човѣкъ и не се нуждая отъ такива скжпи дрехи.

— Но тѣ ти сж подарѣкъ отъ Принцесата на Кейестанъ, заради прѣстена.

— Азъ не мога да нося такива скжпи дрехи, азъ съмъ беденъ човѣкъ.

— Но ти нѣма да бждешъ вѣчно беденъ.

— Не желая да бжда богатъ, казалъ твърдо Вали Дядъ. Затова направи ми още една услуга. Кажй ми, кой е най-добрия принцъ, който познавашъ?

— Принцътъ отъ Некабадъ, отвърналъ Абдулъ.

— Тогава занеси тѣзи дрехи на Принца отъ Некабадъ и му кажи, че му ги праща единъ човѣкъ, който не обича богатството.

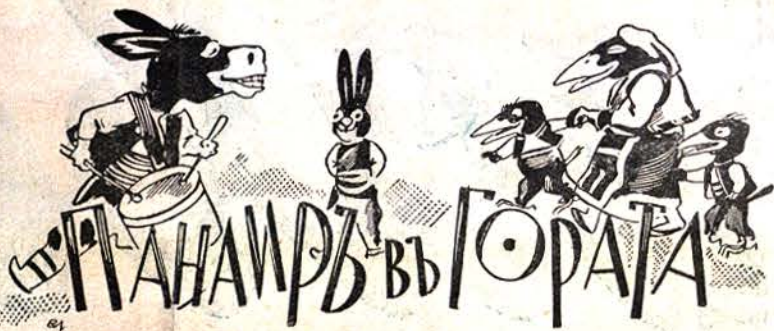
Абдулъ занесълъ дрехитѣ на Принца отъ Некабадъ. Принцътъ се зарадвалъ и изпратилъ на Вали Дядъ десетъ отъ своитѣ най-хубави коне. Когато Вали Дядъ видѣлъ конетѣ предъ вратата на колибата си, той се изплашилъ.

— Съ какво ще храня тѣзи коне? Азъ трѣбва да наема човѣкъ, който да коси трева за тѣхъ, да ги чисти. Трѣбва да правя оборъ. Не, не ги искамъ. Взemi единъ отъ тѣхъ за себе си, казалъ той на Абдулъ, а останалитѣ ги откарай при принцесата на Кейестанъ и ѝ кажи, че ги праща единъ човѣкъ, който не обича богатството.

Абдулъ откаралъ конетѣ при принцесата на Кейестанъ, като ѝ казалъ, че сж подарѣкъ отъ Вали Дядъ.

— Кой е този Вали Дядъ? — попитала принцесата.

Абдулъ билъ шегаджия. Той казалъ, че Вали Дядъ е богатъ човѣкъ, който чулъ за нейната красота и горѣлъ отъ желание да я види. (Следва).

Празникътъ въ гората вече приближава, всѣки тича, стѣга нѣщо да продава.

Кметъ Вълчакъ нарежда отъ всичко да има, — да бжде за всѣки срещата любима.

Слънце още не изгрѣло пѣтли още не млъкнали, Дългоушко съ барабана се провикна отъ балкана: — Съобщава се на всички, пернати, космати, познати, непознати, отъ полето и балкана, по Вълчанова покана вѣвъ гората да наминаватъ; тамъ да хапнатъ и починатъ, за да трѣгне на хайръ въ тоя чуденъ панаиръ.

Баба Врана рано стана, помете си предъ вратата, преоблече си десета и поведе ги въ гората

Шомъ въ гората тѣ влѣзнаха цирка най-напредъ видѣха И кълвачътъ съ гласъ високъ вика и подканя:

— Първомъ ще ви занимае, чудни нѣща катъ играе, единъ зеленъ скакалецъ, единъ дивенъ чужденецъ Едъръ, снаженъ и високъ, ще направи смъртенъ скокъ. Той е добръ акробатъ — туй е неговъ занаятъ. После мечка и лисица ще играятъ ржченица. Малцъ и буенъ пѣкъ мечокъ ще играе казачокъ.

А пѣкъ една жаба стара ще ви свири на китара пѣсень пѣта изъ блатата, пѣсень още непозната. И една малинка — шарена, мѣлинка, вѣрно, точно ще гадае на моми и на ергени, и на всѣки ще познае на кжде ще се ожени.

Неочаквано задъ тѣхъ се разнесе буенъ смѣхъ. Млада сойка, гиздава девойка, хемъ се смѣе, хемъ подканя, хемъ до нозе имъ се кланя: — Огледалца и мѣниста, стока хубава и чиста, чиста и отбрана салъ за баба Врана.

А пѣкъ Заяу, съ ножъ въ ржката, вика, та ехти гората: — Хайде при Заяу, хайде при бая, халвица за дечица, бонбони за кокоши: шоколади, мармелади за стари и млади. На пукъ на Лисана нищо не остана.

Старата кумица държи броеница, седи и не шава, тихичко продава възглавници нови. люшечи готови, пълнени съ пухъ, мекичъкъ и сухъ. Вежливо се кланя, всѣкиго подканя. Да опита всѣки тѣвъ люшечи меки. Никакъ не сж лоши, пухътъ е кокоши

Две сестрички-катерички съсь очички живи, весели, игриви, викатъ, та се дератъ, всяки да събератъ: — Орѣхчета прѣсни, лешници чудесни, тазъ година брани горе по балкани. Кой опита ще повтори, кой повтори, ще потрети. Кой се мае, ше се кае!

Между Заяу и Лисана настанила се Мечана

съсь сандѣци и чували, звѣнче дрънка и се хвали, че и сега, като лани, носи стоки най-отбрани: — Медъ на пити, вѣвъ сандѣци скрити; тазъ годишни дрънки, ябълки червенки, сложени вѣвъ слама, само за реклама!

А следъ малко вѣвъ гората на една поляна, ново чудо се захвана: отъ известни футболисти и изпитани спортисти. Кумчо Вълчо командиръ, Ежко-бѣжко най-подиръ, Заяу-баю вреломъ тича, на всѣкиго куражъ дава, всѣки бодъръ и засмѣнъ да прекара този день.

Мъртва тишина настана и играта се захвана. Заяу топката изпрати чакъ вѣвъ небесата. Бѣба Меца пѣкъ сърдита я отблъсна съсь главата; Ежко-бѣжко я догони, но пѣкъ хитрата Лисана си на мѣстото остана и пакъ топката взема тя вѣвъ своитѣ крака. Всички тичатъ, всички скачатъ, блѣскатъ, трошатъ си глзвитѣ, ритатъ се въ краката — всѣки гледа да прослави себе си въ играта. Но на края стана чудо: Сараленка ги превари, силно топката удари, та спечели той играта.

Никой не усѣти, никой не видѣ този день чудесенъ какъ си отиде. И шомъ вечерника лѣхна и прохлади, всички се прѣснаха сити отъ наслади.

Чичко Данчо

Иванъ Вазовъ

Роденъ е презъ 1850 година, а починалъ презъ 1921 година. Миналия месецъ се навършиха 15 години отъ смъртта му и по този случай въ всѣко училище се държаха беседи за неговото творчество.

Иванъ Вазовъ е най-големиятъ български поетъ и писателъ. Той е написалъ толкова много книги стихове, разкази, повести, романи, драми и комедии, колкото никой другъ нашъ писателъ. Той е сжцо така и най-известниятъ ни писателъ — въ всѣка българска кѣща има по нѣкоя отъ неговитѣ книги. Въ всѣка читанка и христоматия отъ него има по нѣколко стихотворения и четива.

Най-големата негова книга е романъ „Подъ игото“, който трѣбва да бжде прочетенъ отъ всѣкиго, както и всичкитѣ други негови книги.

Неволи

Кака е голѣма — първата на мама Ази пѣкъ, горкана, втора — коритана.

Вехтичкото, — думатъ — тя да носи може! . . . Мога ли, кажете — да се не тревожа?

Отъ кого, кажете, милостъ азъ да прося? До кога на кака вехтото ще нося?

Тѣй ли е на всежде съсь всички коритани — тѣй ли имъ поправятъ вехтитѣ фусгани?

Ленка е на мама първа и голѣма. Ази пѣкъ, горкана — втора — коритана!

Трайко Симеоновъ

ЗАПИСВАЙТЕ НОВИ АБОНАТИ!

Ст. Андрейчинъ

ДИВАТА КОТКА

Въ Странджа планина има едно малко селце, наречено Ясна Поляна. Покрай селцето тече малка рѣка и на тази рѣка около единъ километъръ отъ селцето имаше воденица. При воденицата имаше полянка, а по всички мѣста наоколо поляната и воденицата растѣха гори и гори. Мѣстото бѣше затѣнено и рѣдко идваха млевари да мелятъ брашно. Воденицата я стопанисваше единъ мжжъ около 50—60 години, съ посивѣла брада, когото викаха дѣдо Никола. Той живѣше въ воденицата самъ, макаръ да бѣше жененъ и да имаше деца. Жена му и децата му живѣха въ по-далечно село и рѣдко го навестяваха презъ зимното и пролѣтно време, когато работѣше воденицата. Затова той се гледаше самъ и се бѣ уредилъ въ воденицата като добръ домакинъ — имаше си кокошки и прасета. Освенъ това дѣдо Никола бѣ-

ше и ловецъ на диви животни, каквито се вѣдѣха изъ тѣзи голѣми гори.

Веднажъ дѣдо Никола забеляза, че кокошкитѣ му намаляватъ. Като обиколи кокошарника и околността той се убеди, че не лисица му яде кокошкитѣ, не и поръ, а дива котка. Тогава дѣдо Никола постави капанъ и следъ нѣколко дни котката се улови въ капана. Взе я дѣдо Никола и я занесе жива и здрава въ селцето, за да се похвали на селянитѣ и да го почерпятъ, че е хваналъ дивъ звѣръ, който прави пакости.

Разнася дѣдо Никола котката изъ улицитѣ на селото и хората се трупатъ да гледатъ, а той имъ разправя, какъ забелязалъ, че му се губятъ кокошкитѣ и какъ поставилъ капанъ и хваналъ котката. А котката стои вързана здраво въ ржцетѣ му и само гледа съ голѣмитѣ си възжѣтли очи, безъ

да мигне и като че пронизва съ тѣхъ.

Презъ това време въ селото имаше нѣколцина млади хора, които бѣха дошли въ това село отъ други мѣста и обработваха зеленчукова градина. Дѣдо Никола водѣше познанство съ тѣзи хора и показа и на тѣхъ дивата котка. Котката бѣше едра, възсиво-черна и изглеждаше тѣй естествено смѣла и нехайна за сждбата си, че направи силно впечатление на тѣзи хора. Като разказа и на тѣхъ, какъ е уловилъ котката, дѣдо Никола каза, че ще я убие. Единъ отъ тѣзи хора, който бѣше особено чувствителенъ къмъ страданията, макаръ и на животнитѣ, попита дѣда Никола, дали иска да му я продаде. Дѣдо Никола се зарадва отъ това, защото му се искаше да спечели нѣкой левъ отъ котката и да си набави загубата, затова се съгласи и я продаде за 5 лева. Тогава 5 лева бѣха много пари. Гога, така се казваше този градинарь, брой паритѣ на дѣда Никола, той му даде котката, и

се запжти за кръчмата да си пийне и да разкаже на хората тамъ, че продалъ котката на градинаритѣ. Въ кръчмата дѣдо Никола се похвали, че пакъ ще улови котката и пакъ ще имъ я продаде, шомъ като я жалатъ.

А Гога градинарьтъ нарами вързаната котка, опжти се къмъ рѣката, край селото, пренесе я по мостчето, което бѣше само отъ две премѣтнати отъ единия брѣвъ на другия дървета и се озова на поляната, за тѣкоято се захващаше голѣма и едра гора. По тази поляна имаше пролѣтъ голѣми локви съ вода. Гога спрѣ при една отъ локвитѣ, сне отъ рамената си котката и се залови да я отвързва. Котката седѣше тѣй мирно и невѣзмутима, като че разбираше, какво става съ нея. Тя само гледаше, безъ да мигне, въ очитѣ на Гога. Когато Гога отвърза краката и устатѣ ѝ, той я пусти на земята свободна. Котката не мръдна, постоя нѣколко секунди, безъ да сHEME очи отъ Гога, и после се приближи бавно до локвата

и захвана да пие вода. Като пи малко вода, тя изново погледна Гога и пакъ наведе глава и запи вода. После пакъ погледна Гога и трѣгна бавно покрай локвата къмъ гората. Когато приближи гората, която се издигаше по стрѣменъ склоны, тя пакъ се спрѣ и продължително загледа Гога. А Гога стоеше, безъ да мръдне, все на едно мѣсто и сжцо гледаше котката спокойно. Като се нагледаха така единъ на други, котката изведнажъ се хвърли къмъ гората, измяука, като за сбогомъ, или като за зовъ на свобода и се скри въ своята родина, пакъ тѣй свободна, както е живѣла, докато я бѣ хваналъ дѣдо Никола. А Гога сжцо издаде единъ особенъ звукъ, както той умѣше, като отговоръ на призива на котката, и се завърна въ селото.

Дѣдо Никола не можа да хване втори пжтъ котката, макаръ да залагаше всѣка нощъ капанъ на разни мѣста. Навѣрно котката разбра, че трѣбва да избѣгва това опасно за нея мѣсто.